

Свинаренко Н.О.

Харківський національний економічний університет ім. С.Кузнеця

м. Харків, Україна

e-mail: svinarenko2@gmail.com

Про досвід засвоєння економіко-географічної лексики в ході тестувань на заняттях з «Економічної і соціальної географії світу» зі слухачами підготовчого відділення

Вивчення економіко-географічної лексики на заняттях з «Економічної та соціальної географії світу» має величезне значення. Спочатку іноземні громадяни на підготовчому відділенні вивчають термінологію на рівні розвитку світогляду. Так вони можуть більше розповісти про себе та свої плани на життя. Пізніше засвоєння економіко-географічної лексики для слухачів підготовчого відділення є необхідним для подальшого навчання у вищих навчальних закладах.

Як відомо, тестова система оцінювання знань, умінь студентів вищих навчальних закладів, слухачів різних курсів, учнів середніх шкіл існує у державах Європи більше ста років і вона виправдала себе як об'єктивний спосіб неупереджено визначити ступінь вивчення тієї чи іншої теми (або певної кількості тем навчальних дисциплін). Величезна практика використання системи тестування характерне для освітніх закладів Російської Федерації, Великобританії, Сполучених Штатів Америки, Німеччини, Франції, Нідерландів, Іспанії, Португалії, Данії, Норвегії, Швеції, Греції, Італії.

Ця система допомагає бачити індивідуальні заслуги та хиби у знаннях кожного слухача підготовчого відділення, виявляти та виправляти погано засвоєні теми, поняття, означення. Для викладача дана система є позитивною і в аспекті планування практичних занять на майбутнє, розробці різних видів практичних чи семінарських занять, складанні методичних рекомендацій, збірників тестів та завдань до них і т.д.

Тестування при розробці сайту персональних навчальних систем має велике значення. Це і безпосередньо важливий засіб контролю знань і вмінь слухачів підготовчого відділення, актуальна естетична складова, інструмент для визначення рівня знань слухачів на даний момент.

Найдоцільніше проводити тестування після вивчення дуже великих за обсягом тем, де є багато важливої інформації (понять, визначень, схем, діаграм, зображень, описів та ін..) і це дасть можливість слухачам підготовчого відділення сконцентруватися, зосередитися, і за короткий проміжок часу знайти правильну відповідь. Таким чином, викладач вищої школи може виявити ступінь розуміння як писемної, так і усної мови.

Як відомо, тести за структурою та формою бувають альтернативний, вибіркового (варіативний), послідовний (порядковий), конструктивний, схематичний, кількісний, узагальнювальний, проблемно-пошуковий.

При гарних результатах слухача підготовчого відділення слід обов'язково похвалити за успіхи, а от ті, хто має негативні результати мають опрацювати помилки, заново пройти тестування, аналогічне пройденому матеріалу.

Підвищенню надійності тесту сприяє його простота (доступність та зрозумілість у формулюваннях слухачеві), чітке дотримання умов тестування, виключення можливості впливу сторонніх чинників (списування, підказки).

Тобто при складанні тестів після вивчення певної теми викладачеві слід обов'язково зробити дубляж з двох чи трьох варіантів (в залежності від кількості у групі таких

слухачів, що не надто переймаються вивченням мови та інших дисциплін). Звичайно, неувважність при вивченні однієї правильної відповіді з трьох запропонованих варіантів, чи відсутність досвіду при першій такій роботі теж викладачеві слід взяти до уваги. Але, якщо цю систему перевірки знань і вмінь слухачів використовувати більш регулярно – подібні ситуації траплятимуться все рідше, а згодом – взагалі зникнуть.

Формулювати завдання та відповіді до них мають бути чіткими та короткими. Розробники тесту для іноземних студентів чи слухачів підготовчого відділення мають враховувати рівень загальномовної підготовки студентів. На початкових етапах вивчення географії тестові питання мають бути небагатослівними. Складеність формулювання повинна підвищуватися тільки на наступних етапах вивчення студентом російської мови. Довжина завдання тесту має бути максимально короткою. Кількість варіантів відповідей має бути оптимальною. Для іноземних студентів, особливо на початку вивчення навчальної дисципліни, буде достатнім запропонувати 4-5 відповідей.

Наприклад, при розробленні тестування для слухачів підготовчого відділення, на початку засвоєння економіко-географічної лексики, з теми «Вступление. География как наука» можна запропонувати подібні питання:

1. Определите название науки, которая занимается проблемами миграции населения, естественного прироста: а) статистика; б) демография, в) экономика; г) экономическая кибернетика.

2. Экономическая география изучает: а) население и хозяйство на Земле; б) быт, культуру и традиции разных государств мира; в) наиболее распространенные в мире языки; г) морозоустойчивость материалов.

3. Модель Земли – это: а) топографическая карта Харькова и Харьковской области; б) тектоническая карта мира; в) глобус; г) энциклопедия.

4. Первооткрывателем Антарктиды считают: а) Фаддей Беллинсгаузен, б) Америго Веспуччи; в) Виллем Янзон; г) Джеймс Кук.

5. Первооткрывателем Австралии считают: а) Фаддей Беллинсгаузен, б) Америго Веспуччи; в) Виллем Янзон; г) Джеймс Кук.

6. Название «Тихий океан» самому крупному океану на Земле дал:

а) Фаддей Беллинсгаузен, б) Фернан Магеллан; в) Виллем Янзон; г) Джеймс Кук.

7. Кто из исследователей открыл Америку, думая, что это сказочная Индия: а) Васко да Гама; б) Джеймс Кук; в) Фернан Магеллан; г) Христофор Колумб.

8. Фернан Магеллан родился в: а) Ирландии; б) Португалии; в) Италии; г) Испании.

9. Русский ученый Маклухо-Маклай занимался изучением: а) мировой флоры; б) мировой фауны; в) населения; г) архитектурных ансамблей.

10. Русский ученый Маклухо-Маклай прожил: а) 70 лет; б) 60 лет; в) 42 года; г) 50 лет.

11. Васко да Гама родился в: а) Ирландии; б) Португалии; в) Италии; г) Испании.

12. Кого из путешественников считают первооткрывателями Кубы и Гаити? а) Васко да Гама; б) Джеймса Кука; в) Фернана Магеллана; г) Христофора Колумба; д) Френсиса Дрейка.

13. Васко да Гама родился в семье: а) крестьян; б) портовых рабочих; в) священников; г) дворян.

14. Русский ученый Маклухо-Маклай родился в: а) Дании; б) Португалии; в) Италии; г) Испании; д) России.

15. Кто из путешественников исследовал коренное население Юго-Восточной Азии, Австралии и островов Тихого океана? а) Васко да Гама; б) Себастьян Элькано; в) Фернан Магеллан; г) Христофор Колумб; д) Миклухо-Маклай.

16. Корабль кого из мореплавателей XVIII в. пересек Южный полярный круг? а) Васко да Гамы; б) Джеймса Кука; в) Фернана Магеллана; г) Христофора Колумба.

17. Кто из ученых первым прошел путь через океан из Португалии на Восток?

а) Васко да Гама; б) Себастьян Элькано; в) Фернан Магеллан; г) Христофор Колумб.

18. Кто из ученых составил карту восточного побережья Австралии, открыл пролив между Австралией и Новой Гвинеей? а)Васко да Гама; б)Джеймс Кук; в)Фернан Магеллан; г)Христофор Колумб.

Звичайно, навіть ті слухачі підготовчого відділення, що на першому тестуванні дають погані результати, на наступних заняттях стають уважніші, більш мотивовані, і результати їх роботи стають кращими.

Попередньо зі слухачами підготовчого відділення слід провести детальний інструктаж з підготовки до проведення тестування. Так як переважна більшість слухачів підготовчого відділення на початковий момент вивчення «Економічної та соціальної географії світу» не має достатнього лексичного запасу, щоб зрозуміти сенс тестування, що натискувати і де, за який проміжок часу і т.і. Зрозуміло, що при першому тестуванні будуть певні проблеми у слухачів підготовчого відділення, але, якщо тестування і робота в мережі Internet стане традиційною, ці аспекти залишаться у минулому прохідиме все успішно.

Важливо привчати майбутніх студентів виконувати завдання не лише правильно, але й швидко, щоб максимально наблизити їх до умов, у яких вони будуть працювати на контрольних роботах чи іспитах. На цьому етапі навчальної діяльності викладач вищої школи має навчати майбутніх студентів алгоритму виконання тестових завдань різних форм, аналізувати результати тестування, виявляти типові помилки й визначати шляхи їх усунення. У додатковий, позанавчальний час, доцільно також давати слухачам підготовчого відділення чіткий інструктаж, як саме виявляти та вчасно виправити виявлені помилки.

Проектуючи тест, треба враховувати, що запропоновані завдання мають бути різноманітними за змістом і формою, що дасть змогу уникнути монотонності та забезпечити постійну й стійку мотивацію учнів до роботи. Не варто обмежуватися тільки завданнями закритої форми, доцільно пропонувати учням також і відкриті завдання, де вони за визначений проміжок часу мають змогу самостійно мають записати повну відповідь на запитання.

Викладач теж має слідкувати, щоб питання склалися грамотно, коректно, підбиралися таким чином, щоб була єдина вірна відповідь, або кілька правильних відповідей в одній позиції, якщо ін. позиції – не є правильними. Тобто слід питання у тести підбирати типові (ті, які розглядалися раніше на практичних заняттях та успішно розв'язувалися).

Тести як форма контролю є ефективними і з економічної точки зору. При тестуванні основні витрати часу викладача припадають на складання якісного інструментарію. При суттєвому збільшенні кількості екзаменованих ці витрати розподіляються на них пропорційно, що призводить до зниження загальних витрат.

Кожен викладач, особливо той, який не має достатнього досвіду роботи зі слухачами підготовчого відділення, повинен пам'ятати, що основу завдання краще формулювати у формі стверджувального речення, котре має бути максимально лаконічним, точним і однозначним, а варіанти відповідей доступними на даному етапі навчання для розуміння іноземцями.

Література:

Актуальные вопросы языкового тестирования / С.Ахола, А.А.Башарин, Н.И.Башмакова [и др.]; под ред. И.Ю.Павловской. -СПб.: Изд-во СПбГУ, 2017. - 684 с.